Zeer Geheim

Ex.nr.

MINISTERRAAD

Nr.8560

Notulen van de vergadering gehouden
op vrijdag 15 december 1978 in het Catshuis,
aangevangen 's morgens om 10 uur en
's middags en vervolgens op
maandag 18 december 1978 om
11 uur in de Trêveszaal
voortgezet

Aanwezig: minister-president Van Agt en de ministers Van Aardenne, Albeda (pt.1 t/m 3, 4a ged., 4b, 4c, 5, 7, 8 ged., 11, 14 t/m 16, 18a en 18b), Andriessen, Beelaerts van Blokland (pt.1 t/m 3, 4a ged., 4b, 4c, 5, 7a, 11, 13 ged., 14 t/m 16, 18a en 18b), Gardeniers, Ginjaar, Van der Klaauw (pt.1 t/m 3, 4a ged., 4b, 4c, 5 en 13 ged.), De Koning (pt.13 ged.), Pais (pt.1 t/m 3, 4a ged., 4b, 4c, 5, 7, 8 ged., 11, 13 ged., 14 t/m 16, 18a en 18b), Peijnenburg (pt.1 t/m 12, 13 ged. en 14 t/m 19), De Ruiter (pt.1 t/m 8, 11, 13 ged., 14 t/m 16, 18a en 18b), Scholten (pt.13 ged.), Van der Stee (pt.1 t/m 8, 10 ged., 11, 13 ged., 14 t/m 16, 18a en 18b), Tuijnman (pt.1 t/m 6, 7a ged., 7b, 8, 10 ged. en 13 ged.) en Wiegel (pt.1 t/m 3, 4a ged., 4b, 4c, 5, 7, 11, 14 t/m 16, 18a en 18b)

Voorts zijn aanwezig de staatssecretarissen Beyen (pt.3e, 4a ged., 4b en 4c), Van Eekelen (pt.3f, 4a ged., 4b en 4c), De Graaf (pt.7, 8 en 10), Hazekamp (pt.7, 8 en 10), Koning (pt. 1 t/m 12, 13 ged. en 14 t/m 19), Van Lent (pt.1 t/m 12, 13 ged. en 14 t/m 19), Van der Mei (pt.4), Nooteboom (pt.4a en 18e), Smit (pt.10), Veder (pt.7 en 8) en Wallis de Vries (pt.13)

Secretaris : mr.J.H.Kist
Adjunct-secretarissen: drs.H.L.van der Putten (pt.1 t/m 3, 4a ged., 4b, 4c, 5 en 13 ged.)
jhr.mr.J.P.de Savornin Lohman (pt.4a ged., 6 t/m 12, 13 ged. en 14 t/m 19)

1 a. Notulen van de vergadering van 13 oktober 1978 (nr.8485)

Aangehouden tot de volgende vergadering.

© NA, 2.02.05.02 (Arch. MR) (Nationaal Archief, Den Haag) inv.nr. 2407
http://resources.huygens.knaw.nl/europeseintegratie/doc/Z00287

5. Nota inzake de positie van de minister-president in verband met diens lidmaatschap van de Europese Raad (Brief van de minister-president, minister van Algemene Zaken dd. 28 november 1978, nr.277970, met bijlage; zie notulen m.r. 8 december 1978, punt 5)

De minister-president deelt mee dat een vertegenwoordiger van de griffie van de Tweede Kamer zijn departement heeft gebeld met het verzoek de nota uiterlijk maandag 18 december a.s. toe te zenden aan de Kamer, omdat de Kamer deze nota op 20 december a.s. wil bespreken. Hij wil daarom thans in de raad slechts een procedurevoorstel bespreken voor de behandeling van de nota. Spreker wijst erop dat minister Van der Klaauw en hij het eens zijn over de inhoud van de nota. Minister Van der Klaauw bevestigt dat. Spreker heeft slechts enkele opmerkingen van redactionele aard.

De minister-president stelt voor dat de secretarissen-generaal van Algemene Zaken en van Buitenlandse Zaken worden gemachtigd de nota af te ronden met hun collega's van die departementen waarvan de ministers thans nog opmerkingen blijken te hebben.

Minister Van der Stee wijst erop dat in de derde zin van de eerste volledige alinea van blz.2 van de nota is vermeld dat discussies binnen de EG niet eerder kunnen worden aangegaan dan in overeenstemming met de minister van Buitenlandse Zaken. Uit deze zin zou kunnen worden afgeleid dat deze minister een onvoorwaardelijk vetorecht bezit. Spreker acht dat onjuist. Hij heeft er echter geen bezwaar tegen deze passage te handhaven indien die uitspraak zo wordt verstaan dat de in deze zin bedoelde overeenstemming met de minister van Buitenlandse Zaken niet uitsluit dat het uiteindelijk oordeel over discussies binnen de EG aan de raad is voorbehouden.

Minister Andriessen brengt naar voren dat in het stuk in feite de positie van de minister-president ten opzichte van alle andere ministers aan de orde wordt gesteld. In de omschrijving van diens lidmaatschap van de Europese Raad is deze benadering wel noodzakelijk. In toenemende mate zijn immers de afzonderlijke ministers betrokken bij het beleid van de EG. De onderwerpen die tot hun primaire verantwoordelijkheid horen, komen echter ook steeds meer tijdens de Europese Raad aan de orde. Spreker noemt bij wijze van voorbeeld de

EMS-problematiek. Hoewel in de afgelopen jaren de positie van de minister-president in feite is versterkt, pleit hij ervoor in het stuk te benadrukken dat de minister-president de positie van "primus inter pares" vervult. Spreker heeft tekstvoorstellen die deze gedachten in de nota verwoorden.

Minister Van Aardenne is het eens met de opmerkingen van minister Andriessen. Hij verwijst in dit verband ook naar het ontwerp voor een Reglement van Orde van de raad. De nog te voeren discussie in de ministerraad van het Koninkrijk over dit onderwerp zal wellicht voor een belangrijk deel overbodig blijken te zijn, indien deze nota thans zou worden vastgesteld.

Minister Gardeniers wijst op de passage in hoofdstuk 2 over de coördinerend bewindsman. Zij acht het noodzakelijk dat bij dergelijke coördinerende bevoegdheden meer duidelijkheid wordt geschapen over de daarvoor benodigde ambtelijke bijstand. Dikwijls ontbreekt het aan een voldoende ambtelijke ondersteuning van een coördinerend bewindsman.

Minister Van der Klaauw wil in de voorlaatste zin van het persbericht onder punt 19 van het aanbiedingsformulier bij de nota de woorden "van de Gemeenschappen" doen vervallen. Voorts zouden op de laatste bladzijde van de nota in de voorlaatste regel van de eerste volledige alinea de woorden "als regel" dienen te vervallen.

Minister Van der Stee wijst er naar aanleiding van de opmerkingen van de ministers Andriessen en Van Aardenne op dat steeds meer onderwerpen die vroeger onder de uitsluitende individuele verantwoordelijkheid van een minister vielen, onderdeel worden van het kabinetsbeleid. Dit heeft gevolgen voor de positie van de minister-president, die de meest aangewezene is het standpunt van het kabinet te verwoorden. De minister-president dient in de gelegenheid te worden gesteld zich te verstaan met de andere Europese regeringsleiders. Het verdient daarom geen aanbeveling de positie van de minister-president aldus af te zwakken.

Minister Van Aardenne heeft nog voorstellen over de vierde alinea van de eerste paragraaf van de nota en over de laatste twee zinnen van de derde alinea van de tweede paragraaf van de nota. Deze opmerkingen kunnen worden ingebracht in een eventueel te voeren overleg tussen de betrokken secretarissen-generaal.

De minister-president betreurt het dat geen uitvoerige inhoudelijke bespreking in de raad mogelijk is gebleken omdat de Tweede Kamer zo snel wil beschikken over de nota. Hij stelt de volgende conclusies voor:

a. De raad stemt ermee in dat de nota aan de Tweede Kamer wordt gezonden, indien de secretarissen-generaal van Algemene Zaken en van Buitenlandse Zaken met hun ambtgenoten van Financiën en Economische Zaken tot overeenstemming komen over de inhoud van de nota.

b. In de voorlaatste zin van het persbericht onder punt 19 van het aanbiedingsformulier bij de nota komen de woorden "van de Gemeenschappen" te vervallen.

c. De derde zin van de eerste volledige alinea van blz.2 van de nota dient zo te worden verstaan dat de in deze zin bedoelde overeenstemming met de minister van Buitenlandse Zaken niet uitsluit dat het uiteindelijk oordeel over discussies binnen de EG aan de raad is voorbehouden.

d. Op blz.6 van de nota, 21ste regel van boven, worden de woorden "als regel" geschrapt.

De raad besluit aldus.

6. Wijziging van de pensioen- en spaarfondsenwet en enkele andere wetten, o.a. inzake afschaffing van de goedkeuring door de minister van Sociale Zaken van statuten en reglementen van pensioen- en spaarfondsen (Brief van de staatssecretaris van Sociale Zaken dd. 23 november 1978, nr.45536, met wetsontwerp)

Minister Andriessen kan materieel met dit voorstel instemmen, maar acht het om politiek-tactische redenen beter het onderwerp aan te houden. Nu blijkt dat de SER, in afwachting van de toegezegde raamwet inkomensvorming, niet bereid is een advies uit te brengen over de wet ter beheersing van de non-profitsector, is het verstandiger ook met dit voorstel te wachten.